

SVENSKA KOMPLETT

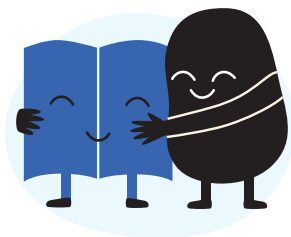
Grundbok

ÅRSKURS 4

Jonny Lindén

NA
FÖRLAG

VAR SNÄLL, ALLTID.

Utgiven av NA Förlag AB, Malmö
www.naforlag.se

© NA Förlag AB
Första upplagan, femte tryckningen

Produktion: NA Förlag AB
Författare: Jonny Lindén

Grafisk form & layout: Isabella Svensson
Illustrator: Sebastian Dahl & Emma Stange
Omslag: Nikki Schmidt

ISBN: 978-91-88229-43-4
Tryck: Print Best, Estland 2022

Detta verk är skyddat av upphovsrättslagen.
Kopiering, utöver lärares begränsade rätt att kopiera för undervisningsbruk, är förbjuden.

Vi vill vara så transparenta som möjligt i vår klimatpåverkan, därför har vi låtit den oberoende organisationen ClimateCalc räkna ut klimatavtrycket för respektive bok vi producerar. Det totala koldioxidutsläppet för tillverkningen av just den här boken är 0,74 kg CO₂ eq.

Läs mer specificerat hur klimatavtrycket har räknats ut på vår hemsida: naforlag.se. Där kan du också läsa mer om hur vi kompenserar för utsläppen och andra aktiva val vi gör för en hållbar bokproduktion. Och kom ihåg, ju fler som använder boken, desto lägre klimatavtryck får varje utbildning!

The carbon emission of this printed matter is evaluated according to ClimateCalc.

www.climatecalc.eu
Cert. no. CC-000113/EE

Printed matter
4041 0982

SVENSKA KOMPLETT

Grundbok

ÅRSKURS 4

Jonny Lindén

Innehållsförteckning

Kapitel 1

Hur vågade du?	6–7
Frågor till Hur vågade du?	8–9
Vad betyder orden?	10–11
Lång och kort vokal 1	12–15
Meningar och stora skiljetecken	16–19
Repetition	20–21
Skriva berättande text	22–25

Kapitel 2

Cykeln	28–29
Frågor till Cykeln	30–31
Vad betyder orden?	32–33
Lång och kort vokal 2	34–37
Skriva repliker	38–41
Repetition	42–43
Skriva berättande text med tillbakablick	44–45

Kapitel 3

Inlåsta – del 1	48–49
Frågor till Inlåsta – del 1	50–51
Vad betyder orden?	52–53
E eller ä? 1	54–48
Meningar, stora skiljetecken, repliker ...	59–61
Repetition	62–63
Skriva berättande text och muntlig presentation	64–65

Kapitel 4

Inlåsta – del 2	68–69
Frågor till Inlåsta – del 2	70–71
Vad betyder orden?	72–73
E eller ä? 2	74–77
Alfabetisk ordning 1	78–81
Repetition	82–83
Författarfakta och intervju – Pia Hagmar	84–85
Skriva faktatext och muntlig presentation	86
Skriva en bokrecension	87–88
Skapa din egen bok	89

Kapitel 5

Fakta om Spanien	92–93
Frågor till Fakta om Spanien	94–95
Vad betyder orden?	96–97
Sj-ljudet 1	98–101
Alfabetisk ordning 2	102–105
Repetition	106–107
Skriva faktatext och muntlig presentation	108–109

Kapitel 6

Upplösningen	112–113
Frågor till Upplösningen	114–115
Vad betyder orden?	116–117

Sj-ljudet 2	118–121
Substantiv 1	122–125
Repetition.....	126–127
Skriva återberättande text och muntlig presentation.....	128–129

Kapitel 7

Garderoben.....	132–133
Frågor till Garderoben	134–135
Vad betyder orden?.....	136–137
Tj-ljudet 1.....	138–141
Substantiv 2.....	142–143
Repetition.....	144–145
Skriva återberättande text och muntlig presentation.....	146–147

Kapitel 8

Tårtan.....	150–151
Frågor till Tårtan	152–153
Vad betyder orden?.....	154–155
Tj-ljudet 2	156–159
Verb 1.....	160–163
Repetition.....	164–165
Skriva instruerande text	166–169

Kapitel 9

Brännbollsmatchen	172–173
-------------------------	---------

Frågor till Brännbollsmatchen.....	174–175
Vad betyder orden?.....	176–177
Ng-ljudet 1	178–181
Verb 2.....	182–185
Repetition.....	186–187
Skriva instruerande text	188–191

Kapitel 10

Reklam.....	194–195
Frågor till Reklam	196–197
Vad betyder orden?.....	198–199
Ng-ljudet 2	200–203
Adjektiv.....	204–207
Repetition.....	208–209
Skriva argumenterande text (reklam) och muntlig presentation	210–211

Till läraren	212
---------------------------	-----

KAPITEL 1

Hur vågade du?

– Ja! Snyggt mål, Neo! ropade Anja.

Hon sprang fram till sin bästa kompis och kramade om honom.

– Okej, det räcker nu, Anja! skrattade Neo generat och försökte göra sig fri från hennes omfamning. Så fantastiskt var det inte.

Det var första rasten för dagen, och som vanligt spelade de fotboll på skolans grusplan. De var många elever i olika åldrar på fotbollsplanen samtidigt. Alla hade roligt och ingen brukade bli arg eller sur om man råkade förlora matchen, eller om någon gjorde något misstag. Därför blev många förvånade när Jonte ställde sig framför Neo. Jonte var två år äldre än Neo och Anja som gick i samma klass.

Med hotfullt kroppsspråk och arg röst, skrek Jonte till Neo:

– Det där var inte mål! Du tog ner bollen med armen innan du sköt.

Allting stannade upp på grusplanen. Sådant här brukade aldrig hända. Alla stod som fastfrusna och tittade häpet på den ovana situationen.

– Nej, det gjorde jag inte alls! försvarade sig Neo. Jag tog ner bollen med bröstet. Det är klart att det är mål, Jonte! Nu ska ditt lag göra avspark.

Neo tog ett steg för att gå förbi Jonte. Reaktionen från Jonte kom blixtnabbt. Med full kraft tryckte han båda sina händer rakt i bröstet på Neo, som föll omkull och blev sittande i

gruset. Chockat tittade han upp mot Jonte, som var mycket större och starkare än vad han själv var. Innan någon riktigt insåg vad som höll på att hända, så kastade sig Jonte över Neo, som hamnade på rygg. Jonte satt grensle över honom och höll ner hans armar mot marken.

– Sluta! skrek Anja.

Men hennes vädjan hjälpte inte. Jonte hade börjat slå Neo, som försökte freda sig så gott han kunde. Alla elever på fotbollsplanen stod handfallna. Anja kände sig tvungen att agera.

– Någon måste hämta en lärare! skrek hon, samtidigt som hon sprang rakt mot Jonte och Neo.

Jonte satt fortfarande ovanpå Neo. Anja nådde fram till dem. Utan att tveka använde hon all sin styrka och knuffade undan Jonte, som faktiskt föll av Neo och hamnade på rygg.

– Det här kommer du ångra! väste Jonte och kom snabbt på fötter.

Innan Anja hann reagera, lyckades han sparka henne rakt på smalbenet. Smärtan var outhärdlig, och hon klarade inte att stå upp.

– Vad händer här?!

Någon hade lyssnat på Anja och hämtat en lärare.

– Välkommen tillbaka till skolan, Anja! sa läraren Maria, en vecka efter bråket på fotbollsplanen.

Det var måndag morgon och klassen hade precis börjat skoldagen med samling i klassrummet.

– Tack! svarade Anja.

– Hur mår du? Har du vant dig med gipset och kryckorna?

– Jag mår ganska bra. Det är inte så farligt att gå med kryckor. Jag börjar vänja mig vid dem.

– Hur vågade du knuffa omkull Jonte?! ropade David plötsligt. Han är ju superstark!

Anja vände blicken mot Neo, som satt framför henne. Han hade flera blåmärken i ansiktet och på armarna. Neo kände sig både generad och glad när han hörde Anjas svar på Davids fråga:

– När en vän behöver hjälp, så gör man allt man kan. Då tänker man inte på vilken risk man tar!

Frågor till Hur vågade du?

• Leta upp svaren i texten.

1. Vem knuffade omkull Neo?

2. Varför började bråket?

3. Var på kroppen fick Anja en spark?

• Lista ut svaren.

Lista ut svaren genom att tänka efter lite och låt den övriga texten hjälpa dig. Ibland kan du behöva ta hjälp av en ordlista (på nätet eller i en "vanlig" bok).

4. " ... Neo, som försökte freda sig ... ". Vad betyder att *freda sig*?

5. Hur tror du att bråket stoppades till slut?

6. Hur länge var Anja borta från skolan?

• **Vad tycker du?**

7. Tycker du att Anja gjorde rätt när hon knuffade bort Jonte från Neo?
Eller borde hon ha gjort på något annat sätt? Motivera ditt svar. (= Förklara varför du tycker så.)

• **Extrauppgift**

Gör en serie av berättelsen.
Kanske får vi veta hur det gick
för Jonte?

Vad betyder orden?

• Välj rätt ord.

Orden i rutan är från *Hur vågade du?*. Välj bland orden i rutan och skriv dem vid rätt förklaring eller synonym. Om du vill kan du använda en ordlista.

generad

risk

chockat

agera

omfamning

handfallna

ångra

grensle

1. Fara, osäkerhet

2. Med benen på var sin sida om något

3. Kram

4. Ingripa, göra något

5. Överraskat, upprört

6. Komma på andra tankar, ändra sig

7. Inte kunna göra något, handlingsförlamade

8. Förlägen, besvärad

1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									

• Vilket nytt ord bildas?

Om du placerar bokstäverna i de gula rutorna i rätt ordning, så får du fram ett nytt ord. Vilket?

Ledtråd: Bråk

Ordet är _____

• Skriv meningar.

Skriv in de åtta orden från rutan på sidan 10, i passande meningar, som visar att du har förstått vad orden betyder.

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

7. _____

8. _____

Lång och kort vokal 1

När man ska lära sig att stava ord med lång och kort vokal, är det viktigt att kunna alfabetet och veta vad som är vokaler och konsonanter. De understrukna bokstäverna är vokaler.

Alfabetet med stora bokstäver (VERSALER):

ABCD EFGH IJKL MNOP QRST UVWX YZÅÄÖ

Alfabetet med små bokstäver (gemener):

abc d efgh ijk l mno p qr st uvwx yzåäö

Efter **lång betonad** vokal skrivs oftast en konsonant.

Exempel: gran, bil, kyl

Vokalen är lång om den låter som i alfabetet.

Efter **kort betonad** vokal skrivs oftast två konsonanter. *Exempel:* grann, sill, tycka

Undantag finns: han, hon, den

Betonad vokal betyder att just den vokalen uttalas med mer kraft.

När två lika konsonanter skrivs kallas det för dubbelteckning. *Exempel:* tall.

Även ck räknas som dubbelteckning. *Exempel:* tack.

Vokalerna brukar man dela upp i två grupper:

Hårda: a o u å

Mjuka: e i y ä ö

● **Läs orden högt.** Stryk sedan under den betonade vokalen i varje ord.

1. hal

3. tak

5. lok

7. hål

9. vila

2. hall

4. tack

6. lock

8. håll

10. villa

● **Skriv av orden.**

1. _____

6. _____

2. _____

7. _____

3. _____

8. _____

4. _____

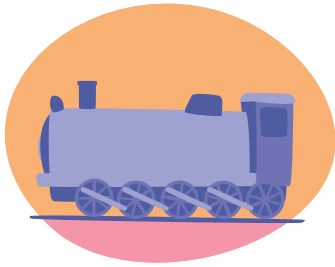
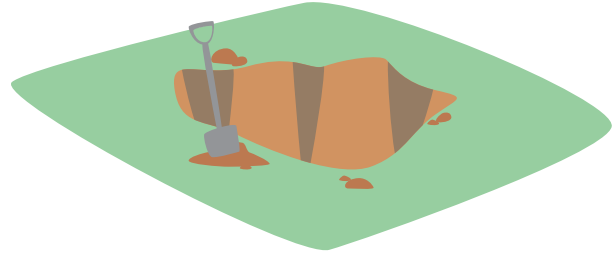
9. _____

5. _____

10. _____

● **Skriv rätt ord vid bilderna.** Välj ord från ordrutan på sidan 12.

a. _____

b. _____

c. _____

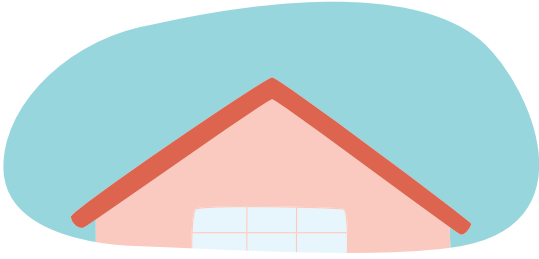

d. _____

e. _____

• **Skriv rätt ord vid bilderna.** Välj ord från ordrutan på sidan 12.

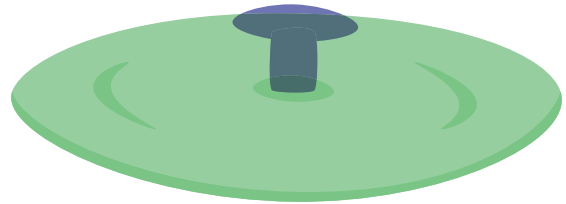
f. _____

g. _____

h. _____

i. _____

j. _____

• Placera in orden på rätt ställe.

I ordrutan finns sexton ord där den betonade vokalen är understruken.

Placera in orden på rätt ställe i nedanför. Stryk under den betonade vokalen.

vas smycke dröm kyla skotta den strand mun
 gått han skala skylt går kölden vägg filt

Lång betonad vokal + en konsonant: bil,

Kort betonad vokal + en konsonant: hon,

Kort betonad vokal + två lika konsonanter (dubbelteckning): skulle,

Kort betonad vokal + två olika konsonanter: handen,
